

Stanowisko
Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych*
z dnia 26 stycznia 2016 r .

w sprawie:

wprowadzenia do ustawy o publicznym transporcie zbiorowym możliwości ustanawiania przez organizatorów publicznego transportu zbiorowego tzw. „prawa wyłączności”

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych, pragnie wyrazić swoje stanowisko w sprawie potrzeby wprowadzenia do ustawy o publicznym transporcie zbiorowym norm umożliwiających ustanawianie przez organizatorów publicznego transportu zbiorowego tzw. „prawa wyłącznego”, jako rekompensatę dla operatorów z tytułu świadczenia usług na nierentownych liniach komunikacyjnych poprzez uchylene art. 20 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, przewidziano możliwość podjęcia przez właściwy organ decyzji o przyznaniu „prawa wyłącznego” w zamian za realizację zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych. Zgodnie z w/w Rozporządzeniem „wyłączne prawo” oznacza prawo dające podmiotowi świadczącemu usługi publiczne możliwość świadczenia niektórych usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na danej trasie, w danej sieci lub na danym obszarze, z wyłączeniem innych takich podmiotów świadczących usługi.

W dniu 1 marca 2011 roku weszła w życie ustawa z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym, gdzie w art. 20 wskazano, że „operatorowi nie przyznaje się prawa wyłącznego, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1370/2007”.

Polska jest aktualnie jedynym krajem Unii Europejskiej, który wykluczył możliwość stosowania przez organizatorów publicznego transportu zbiorowego „prawa wyłącznego”, jako formy rekompensaty dla operatorów świadczących swoje usługi transportowe na nierentownych liniach komunikacyjnych. Powyższy stan rzeczy jest nieuzasadniony i szkodliwy dla wszystkich rodzajów operatorów, w tym przede wszystkim dla gmin.

Dzięki możliwości stosowania „prawa wyłącznego”, organizatorzy publicznego transportu zbiorowego, będą mogli gwarantować operatorom publicznym wyłączność świadczenia usług transportowych na danych obszarze, a więc nie tylko na liniach nierentownych, ale przede wszystkim również na liniach rentownych. Dzięki takiemu instrumentowi operator będzie miał zagwarantowaną możliwość wyłącznego czerpania zysków z linii rentownych, czym będzie mógł rekompensować straty

poniesione na liniach nierentownych. Tym samym zminimalizowaniu ulegnie obowiązek wyrównywania tych strat przez organizatora.

W aktualnym stanie prawnym – przy braku możliwości stosowania „prawa wyłącznego” - linie rentowne mogą być obsługiwane przez dowolną ilość przewoźników komercyjnych, przez co operator nie osiąga zysków, jakie mógłby osiągnąć będąc jedynym przewoźnikiem. Tym samym nie generuje wpływów, którymi mógłby rekompensować swoje straty na liniach nierentownych, które z przyczyn rynkowych, nie są obsługiwane przez innych przewoźników. Brak w/w rekompensaty strat na liniach nierentownych powoduje więc wzrost kosztów obsługi komunikacji publicznej realizowanej przez operatorów, a więc zwiększenie obciążenia budżetów organizatorów – w tym w szczególności jednostek samorządu terytorialnego.

Powyższe obrazuje, że uchylene art. 20 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym nie tylko dostosuje polskie zasady organizacji publicznego transportu zbiorowego do standardów europejskich, ale również pozwoli organizatorom, a w tym gminom, zminimalizować koszty organizacji tego transportu, a tym samym świadczyć usługi publicznego transportu zbiorowego na wyższym poziomie, co leży niewątpliwie w interesie organizatorów, jak i pasażerów.

Jacek Gursz

Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski
p.o. Prezydencji Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych

*Organizacje tworzące OPOS:

Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych

Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza

Stowarzyszenie Związków Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski

Sudecki Konwent Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego

Związek Gmin Lubelszczyzny

Związek Gmin Pomorskich

Związek Gmin Śląska Opolskiego

Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich